

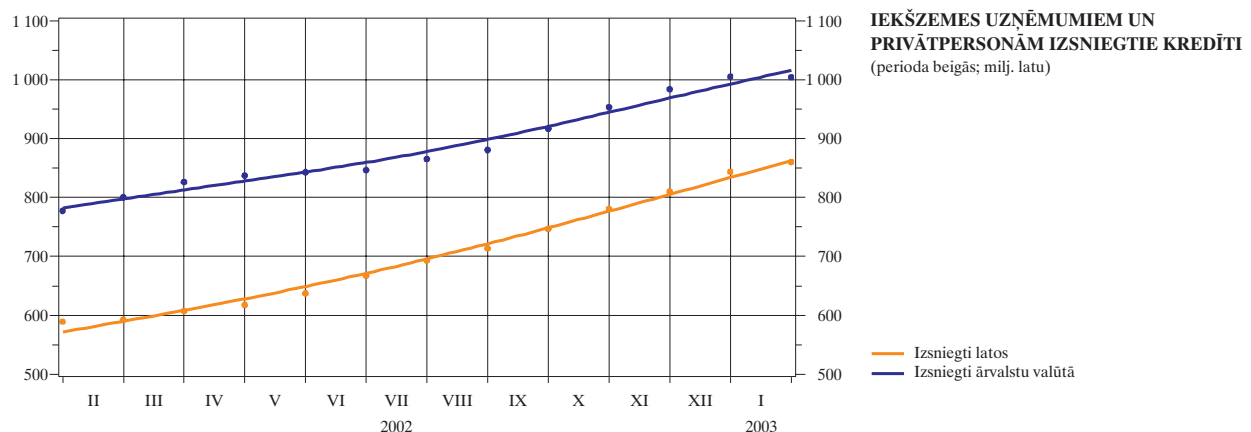
MONETĀRAIS BIĻETENS

1
2003

Gada sākumā Latvijā turpinājās tautsaimniecības izaugsme (īpaši strauji – vairākās pakalpojumu nozarēs). Lai gan janvārī inflācija bija 0.9%, gada inflācija nemainījās (1.4%). Patēriņa cenas galvenokārt ietekmēja uztura produktu cenu kāpums un atsevišķu preču un pakalpojumu cenu pieaugums sakarā ar grozījumiem likumā "Par pievienotās vērtības nodokli". Bezdarba līmenis nedaudz palielinājās (par 0.1 procentu punktu; līdz 7.7%) sakarā ar noieta problēmām zivrupniecībā. Gan valsts konsolidētais kopbudžets, gan valsts pamatbudžets janvārī noslēgts ar fiskālo pārpalikumu.

Plašā nauda M2X pēc kāpuma sezonālu faktoru ietekmē 2002. gada beigās janvārī salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi samazinājās par 17.1 milj. latu jeb 0.9%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 19.3% (decembrī – par 21.0%). Samazinājās skaidrās naudas pieprasījums – skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) saruka par 14.8 milj. latu, bet iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums bankās gandrīz nemainījās. Vienlaikus bija vērojamas pārmaiņas noguldījumu termiņu un valūtu struktūrā. Sarūkot pieprasījuma noguldījumu un pieaugot termiņnoguldījumu atlikumam, janvārī par 2.4 procentu punktiem (līdz 56.4%) samazinājās pieprasījuma noguldījumu īpatsvars noguldījumu atlikumā. Latos veikto noguldījumu atlikuma sarukums par 11.5 milj. latu, ārvalstu valūtā veikto noguldījumu atlikumam pieaugot par 9.2 milj. latu, noteica nacionālajā valūtā veikto noguldījumu daļas samazināšanos noguldījumu kopapjomā (līdz 58.4%).

Naudas piedāvājuma samazināšanos noteica banku sistēmas tīro ārējo aktīvu un iekšējo aktīvu sarukums (attiecīgi par 15.1 milj. latu un 2.0 milj. latu). Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma kāpums janvārī (0.8%) bija mazākais kopš 2000. gada jūnija. Kredītu atlikuma gada pieauguma temps nedaudz samazinājās (līdz 36.4%) un bija zemākais kopš 2000. gada novembra. Uzņēmumiem izsniegto kredītu atlikums palielinājās vairāk nekā privātpersonām izsniegto kredītu atlikums. Ilgtermiņa un īstermiņa kredītu atlikums pieauga attiecīgi par 9.7 milj. latu un 5.9 milj. latu. Par 3–5 milj. latu palielinājās industriālā, hipotēku un komerc kredīta atlikums.

Kreditīestāžu aktīvi (4.3 mljrd. latu) gandrīz nemainījās, bet kapitāls un rezerves pieauga par 1.1% (līdz 388.5 milj. latu). Banku peļņa janvārī bija 5.2 milj. latu (par 10.6% vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā).

Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumiem būtiski pārsniedzot izdevumus, tā fiskālais pārpalikums janvārī sasniedza 22.1 milj. latu (2002. gada janvārī – 5.0 milj. latu). 2003. gada janvārī budžets vēl nebija apstiprināts, tāpēc tika finansēti tikai uzturēšanas izdevumi 1/12 apmērā no iepriekšējā gada budžeta. Valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta fiskālais pārpalikums janvārī bija attiecīgi 6.7 milj. latu un 11.9 milj. latu. Neliels fiskālais pārpalikums izveidojās arī pašvaldību konsolidētajā budžetā. Janvārī nodokļu ieņēmumi bija 138.6 milj. latu – par 15.0 milj. latu vairāk nekā prognozēts un par 14.6% vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu būtiski pieauga visu nodokļu ieņēmumi, izņemot muitas nodokļa, dabas resursu nodokļa un izložu un azartspēļu nodokļa ieņēmumus. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa, valsts obligāto sociālās apdrošināšanas iemaksu, uzņēmumu ienākuma nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi pieauga attiecīgi par 15.7%,

14.2%, 10.5% un 10.2%. Visvairāk (par 33.2%) palielinājās akcīzes nodokļa ieņēmumi. Valsts parāds janvārī samazinājās par 1.4 milj. latu (līdz 754.8 milj. latu).

Janvārī notika kārtējā valsts iekšējā aizņēmuma obligāciju izsole, kurā tika piedāvātas 5 gadu obligācijas 20.0 milj. latu apjomā. Pieprasījumam 1.5 reizes pārsniedzot piedāvājumu, tika pārdotas visas piedāvātās obligācijas ar vidējo peļņas likmi 4.65% (kritums par 0.73 procentu punktiem salīdzinājumā ar iepriekšējo attiecīgā termiņa obligāciju izsoli 2002. gada septembrī). Sakarā ar to, ka tika dzēsti agrāk emitētie valsts vērtspapīri, valsts iekšējā parāda apjoms gandrīz nemainījās.

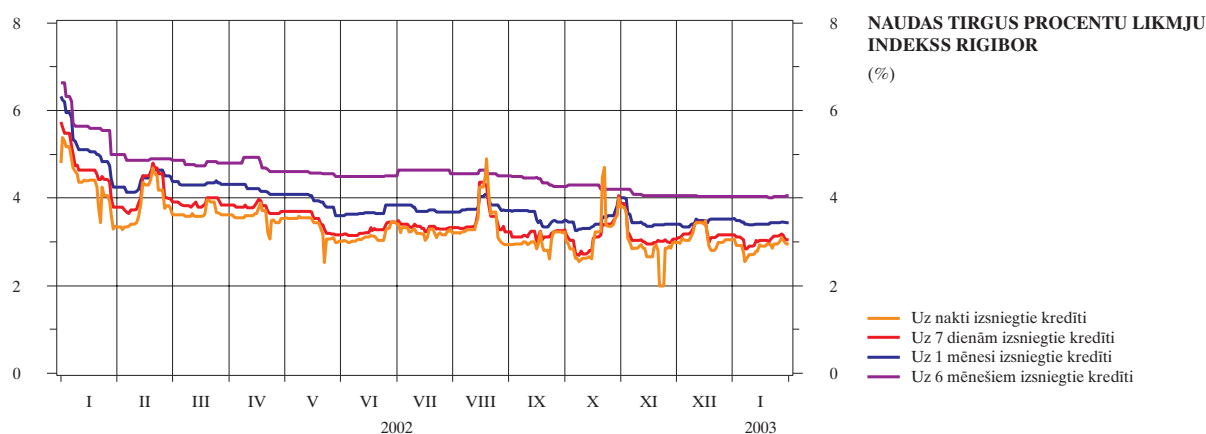
Latvijas naudas tirgū janvārī saglabājās augsta likviditāte, ko nodrošināja skaidrās naudas daudzuma apgrozībā sarukums sezonālu faktoru ietekmē un obligāto rezervju normas samazināšana līdz 3% ar 24. janvāri. Latvijas Bankas *repo* kredīti janvārī tika izsniegti 42.9 milj. latu apjomā (par 41.9% mazāk nekā decembrī) ar vidējo svērtu procentu likmi 2.81%. Īstermiņa valūtas mijmaiņas darījumu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi saruka par 13.7%. Ievērojami lielāks nekā iepriekšējā mēnesī un jebkad iepriekš bija iekšzemes starpbanku tirgus apgrozījums (704.9 milj. latu). Termiņnoguldījumos centrālajā bankā tika noguldīti 19.3 milj. latu – 2.9 reizes vairāk nekā decembrī. Starpbanku tirgū latos izsniegto kredītu procentu likmes joprojām bija zemas. RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem svārstījās starp 2.6% un 3.1%, bet kredītiem ar 6 mēnešu termiņu (pie šā indeksa galvenokārt tiek piesaistītas iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos izsniegto kredītu procentu likmes) bija 4.0–4.1%.

Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos izsniegto īstermiņa un ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme salīdzinājumā ar decembra zemo līmeni nedaudz palielinājās (attiecīgi līdz 5.5% un 7.6%). OECD valstu valūtās izsniegto īstermiņa un ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme (attiecīgi 3.6% un 5.4%) bija ievērojami zemāka nekā decembrī. Latos piesaistīto īstermiņa un ilgtermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme janvārī salīdzinājumā ar decembri gandrīz nemainījās (attiecīgi 2.9% un 5.2%). Arī OECD valstu valūtās piesaistīto īstermiņa un ilgtermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme mainījās maz un bija attiecīgi 1.9% un 3.5%.

Centrālās bankas tirie ārējie aktīvi janvārī samazinājās par 42.8 milj. latu, jo saruka valūtas mijmaiņas darījumu atlikums. Janvāra beigās emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem bija 103.6%.

Latvijas Bankas noteiktais ASV dolāra un Japānas jenas kurss attiecībā pret latu janvārī samazinājās attiecīgi par 2.2% un 0.8%, bet eiro un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss pieauga attiecīgi par 3.1% un 1.1%.

Janvārī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu strauji (par 59.4%) palielinājās dzelzceļa tranzitpārvadājumu apjoms caur Latvijas ostām. Augot arī importa un iekšzemes pārvadājumu apjomam, kopējais pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms palielinājās par 52.1%. Janvārī tika apturēts naftas tranzīts pa maģistrālo naftas

	2002	2003
	XII	I
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	11.9	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.2	0.9
Gada (%)	1.4	1.4
Patēriņa cenu gada pamatinflācija (%)	1.1	0.8
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	89 735	91 580
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	7.6	7.7
Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	-131.1	22.1
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	110.0	*
Imports	228.5	*
Bilance	-118.5	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI(perioda beigās; milj. latu)
(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	2002	2003
	XII	I
Banku sistēma		
M2X	1 864.9	1 847.8
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	543.1	528.3
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	1 321.8	1 319.5
Pieprasījuma noguldījumi	776.8	744.3
Terminnoguldījumi	545.1	575.2
M2D	1 324.6	1 298.3
Tirie ārējie aktīvi	351.9	336.8
Tirie iekšējie aktīvi	1 513.0	1 511.0
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	1 849.5	1 865.1
Īstermiņa kredīti	290.8	296.7
Ilgtermiņa kredīti	1 558.7	1 568.4
Kredīts valdībai (neto)	154.7	131.1
Latvijas Banka		
M0	755.1	709.2
Skaidrā nauda apgrozībā	622.6	597.8
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	132.4	111.4
Tirie ārējie aktīvi	777.6	734.8
Tirie iekšējie aktīvi	-22.5	-25.6
Kredīti	44.7	40.6
Bankām	30.7	27.9
Valdībai (neto)	14.1	12.6
Pārējie aktīvi (neto)	-67.3	-66.2
Ārējās rezerves*	1 327.31	1 280.76
Zelts	85.90	90.96
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.07	0.20
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.07	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	1 241.27	1 189.52

**PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS
BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU
KURSI**

	2002	2003
	XII	I
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	2.7	2.6
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	5.4	5.5
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	4.1	3.6
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	7.4	7.6
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	5.8	5.4
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.0	0.8
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.6	0.5
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	3.1	2.9
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	2.0	1.9
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	5.2	5.2
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	3.4	3.5
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	3.0	3.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5940	0.5810
Ls pret GBP	0.9460	0.9560
Ls pret 100 JPY	0.4940	0.4900
Ls pret EUR	0.6100	0.6290

vodu uz Ventspils ostu un Ventspils ostas kravu apgrozījums samazinājās par 23.7%. Tomēr Rīgas un Liepājas ostā saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoma pieaugums nodrošināja to, ka Latvijas ostu kopējais kravu apgrozījums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka tikai par 6.5%.

Ražotāju cenu indekss rūpniecībā salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi janvārī palielinājās par 0.9% un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – par 1.1%.

2002. gada decembrī rūpniecībā turpinājās ražošanas kāpums. Apstrādes rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 14.8%, elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē – par 5.7% un ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē – pat par 39.2%, rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksam palielinoties par 11.9%. Mazumtirdzniecības apgrozījums decembrī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 22.9%.

	2002	2003
	XII	I
Banku rezerves	213.7	181.8
Nacionālā valūta banku kasēs	79.5	69.5
Noguldījumi Latvijas Bankā	134.2	112.3
Ārzemju aktīvi	1 793.3	1 856.3
Ārvalstu valūta banku kasēs	41.8	46.7
Prasības pret ārvalstu bankām	1 160.0	1 204.1
Prasības pret ārvalstu nebankām	580.0	570.3
Pārējie aktīvi	11.5	35.1
Prasības pret centrālo valdību (neto)	125.3	103.7
Prasības pret pašvaldībām (neto)	15.4	14.8
Prasības pret valsts uzņēmumiem	112.5	108.4
Prasības pret privātuzņēmumiem	1 329.5	1 344.2
Prasības pret privātpersonām	432.0	437.4
Neklasificētie aktīvi	321.2	288.5
Pamatlīdzekļi	106.9	106.5
Nauda ceļā	5.0	5.6
Pārējie aktīvi	52.4	50.8
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	156.9	125.6
AKTĪVI PAVISAM	4 342.8	4 335.0
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>603.8</i>	<i>488.5</i>
Pieprasījuma noguldījumi	477.7	439.0
Valsts uzņēmumu	45.1	29.3
Privātuzņēmumu	225.1	209.4
Privātpersonu	207.5	200.3
Terminnoguldījumi	303.8	331.0
Valsts uzņēmumu	20.9	31.4
Privātuzņēmumu	85.2	95.2
Privātpersonu	197.7	204.3
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	540.3	549.5
Valsts uzņēmumu	16.3	18.6
Privātuzņēmumu	178.7	187.0
Privātpersonu	345.3	343.9
Tranzītfondi	9.9	10.0
Ārzemju pasīvi	2 219.0	2 254.2
Saistības pret ārvalstu bankām	492.2	510.1
Saistības pret ārvalstu nebankām	1 667.9	1 656.0
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	58.9	88.2
Saistības pret Latvijas Banku	30.7	27.9
Parāda vērtspapīri	48.2	47.7
Kapitāls un rezerves	384.3	388.5
Rezidentu	201.5	205.6
Nerezidentu	182.8	182.8
Uzkrājumi parādiem un saistībām	59.6	60.6
Neklasificētie pasīvi	269.2	226.6
Nauda ceļā	83.9	79.7
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	40.8	38.0
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	144.5	108.9
PASĪVI PAVISAM	4 342.8	4 335.0
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>603.8</i>	<i>488.5</i>

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2003

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturojumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).